

א) [לקמן פתח:] ב) [לעיל פד:] ג) [לקמן פתח:] ד) [לקמן פתח:] ה) [לקמן פתח:] ו) [לקמן פתח:] ז) [לקמן פתח:] ח) [לקמן פתח:] ט) [לקמן פתח:] י) [לקמן פתח:] יא) [לקמן פתח:] יב) [לקמן פתח:] יג) [לקמן פתח:] יד) [לקמן פתח:] טו) [לקמן פתח:] טז) [לקמן פתח:] טז)

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה זור וכו' דמפלג ארבעי הוי: ב) ד"ה אלא בסמוכה וכו' אלא בהמשכה כדמתן: ג) תוס' ד"ה שני וכו' ואינו רגיל במצוה זו ולפי:

גליון הש"ם

גבי א"ל אביי דר"י הא דר"י דשמואל הוה ליעיל 97 ז ע"א יבמות 97 יח ע"א סמוכה 97 יב ע"ב:

ביצד משתתפין פרק שמיני עירובין

זור שצין שפי חלירות. הפרודות זו מזו ומפסיק ביניהן כעין מצוי קטן ואין דיריין פתוחין לו והצור באותו הפסק מופלגת מכותל זה ארבעה כו'. דאי לא הכי ב) דמפלג הוי תשמישו נחת והוי כמו שהצור חליה בחצר זו וחליה בחצר זו שרשות שניהן שולטת בה ותנן במתני' ט)

זור שצין שמי חלירות אין ממלאין הימנה בשבת שהו אוסר על זה עד שיערבו או עד שיעשו מחילה תלוייה צבור כך השיב ר"י: זה מוילא זין כל שהוא. מכתלו עד לצור וממלא דרך חלונו וכן זה דכיון דמופלגת ד' לא שלטי ביה לאסור זה על זה ומשום שיהא רשות לשניהן במצוה נמי ליכא שאין דירייהן פתוחין לחצר ולכא ולכא ברגל ואין תשמישתן צדק אלא דרך אורח. וכדין הוה דזין נמי לא ליצעי אלא משום היכר בעלמא שלא ישתמשו ברשות אחרת של שנים בלא עירוב משום הכי מתקני הכא פורתא ודכוותה אחרת במסכת שבת בפרק הזורק (97 פ:) ספינה רב הונא אמר מוילא הימנה זין כל שהוא וממלא ומתקנין לה מהם דהיו אלא היכר בעלמא דלא לייתי לטלטולי מכתמילת אחרת לרה"י ויש לגבי מילוי ס"ל דלאו כרמלית היא אלא קרקעיתא אבל אורח דמיא מקום פטור הוה דמיא כמאן דליתנהו דמו: אפינו קניא. דלא מינכר כולי האי שרי: והא דרב יהודה. דבעי תיקון כל שהוא דשמואל הוא. משמואל רביה גמר לה דלריך תיקון קמא: דאי דרב. דהוה נמי רביה מנייה לא גמר דהוה און אדם אוסר על מצוה בתשמיש מופלג מהוה שריך לזרוק דלי באיר ד' טפחים ואפינו קניא לא לריך: ודשמואל מהיבא. מאיזו מימרא דשמואל סלקא דעתיה דאבי למשמע דרב יהודה מדשמואל גמר לה. סלקא דעתך דשמואל רבי שמעון אביי להא דרב יהודה מילתא בארבעה נפשיה שמעיה אמר רב יהודה זור שצין שמי חלירות מופלגת ארבעה מכתל ומכתל זה מוילא קנה כל שהוא וממלא וכו' ולא שמעיה בהדיא הא דשמואל דאי עלה דהא דשמואל דזין כל שהוא שמעיה אביי להא דרב יהודה מאי תצונו לן דשמואל מהיבא הא הכא אשמעינן שמואל בהדיא דבעי תיקון: לריך פולס קצוע. ואי לא בני רה"ר אסרי עליה דרך אורח שאין גג זה ראוי לתשמישן אלא כזורקין עליו שום דבר דסתם רה"ר איכא חפופי סמוך לכתלים ומתרחקים על כרחן: דילמא ברב פפא. שמשמש גמור הוה להן בכומתא וסודרא [פד:]: אלא מהא כו'. דאבי שמעיה לרב יהודה אמיילתיה דשמואל והכי קאמר אביי הא דבעי רב יהודה קניא משמואל גמר לה דבעי תיקון ואתא לאשמעינן דשמואל רביה לאו זין דוקא אמר דכיון דלא בעי זין ד' דהא זין כל שהוא אמר ילפי רב יהודה מיניה דה"ה לקניא: ורב מהיבא. שמעינן דאין אדם אוסר על מצוה דרך אורח: אלא בסמוכה. שאין עליונה משוכה מכנגד התחתונה במשך הכותל ד' טפחים ואע"ג דגזוה ממנה עשרה רב לטעמיה דאמר [פג:]: ליה בשלשול ולוה צוריקה שניהן אסורין דתשמיש דשלשול וצוריקה חשיב תשמיש אבל במופלגת מכנגדה ד' כיון דאין לתחתונה כאן אלא תשמיש מופלג במשך זהו אורח ולאו תשמיש הוא. לא מצינו לשון הפלגה בש"ס בגזוה אלא כגמטה דמתן מתניתין [שס:] ד"ה בסמוכה כו': שאני הוה דיון דלוה. צוריקת אורח וצוריקת גזוה ושלשול ולוה בשלשול לחודיה שמשלשל דלי לים: כלוה בפסח ולוה צוריקה דמי. אבל גבי זור שצין שון בהפלה לעולם אימא לך דאסרי: וג' חורבות ביניהן. מחילות פרוכות זו לזו ואין בהן דיריין ואין להן בעלים אלא בני הבתים האלו וש חלונוהו בבית פתוחין לחורבה: זה משמא. בחורבה הסמוכה לו דרך חלונוהו ע"י צוריקה הואיל ואין לו בה תשמיש גמור בחול שאין לו בה פתח פתוח לה אלא חלון אין פירעת המחילה אסרת ומותר להשתמש בכולה הואיל ואינו יכול להשתמש דרך חלון למרחוק אלא ע"י צוריקה וצוריקה אינו אוסר עליו ואע"פ שמשמש בה בחול צוריקה אלא אורח שאלו אפינו צוריקה הואיל ויש לחצרו זה תשמיש נוח בשלשול סמוך לחלונו: אורח שאין לו עליו תשמיש אלא ע"י אורח אבל בסמוכה לחצרו לא ישתמש אפינו צוריקה הואיל ויש לחצרו זה תשמיש נוח בשלשול סמוך לחלונו: ואמצעי

פה.

עין משפט גר מצוה

זו א מיי פ"ג מהל' עירובין הלכה כג טוש"ע א"ח ט"ו ע"ו טעוף ז: י"ב ב מיי שם הלכה ח טוש"ע שם טעוף ג:

רבינו חננאל

בור (שאיין) [שבין] שתי חצירות, מופלג מכותל זה בארבעה ומכותל זה בארבעה, והבור באמצע הסימטא. זה מוציא זין כל שהוא וממלא וזה מוציא זין כל שהוא וממלא. ורב יהוד' דיריה אמר אפי קניא, דיי לו. אמר אביי הא דרב יהוד' דשמואל היא, דאי דרב אמר רב אין אדם אוסר על חבירו דרך אורח ואפי קניא לא צריך. ודייק מיהא דאמר שמואל היא, זה מוציא זין כל שמו וממלא. טעמא דאפיק זין הא לא אפיק זין אסור למלאות. מאי טעמא חבירו שיש לו רשות באורח הא סמטא אוסר עליו, ש"מ אדם אוסר על חבירו דרך אורח. ודייקין דרב מיהא דאמר שתי חצירות ושלש חורבות ביניהן, זה משמש (לו) בסמוך לו על ידי צוריקה וזה משמש בסמוך לו על ידי צוריקה.

בור שבין שתי חצירות מופלגת מכותל זה ד' כו'. פירש צוקנטרס שיש בין שתי חצירות ענין מצוה קטן ואין דיריין פתוחין לו והצור באותו הפסק זה מוילא זין כל שהוא עד לצור וממלא דרך חלונו וכן זה דכיון דמופלגת ד' לא שלטי ביה לאסור זה על זה ומשום שיהא רשות לשניהם במצוה נמי ליכא שאין דיריין פתוחין לו ולכא ולכא ברגל ואין משתמשין בו אלא דרך אורח וכדין הוה דאפילו זין נמי לא ניצעי אלא משום היכר בעלמא שלא ישתמשו ברשות אחרת של שנים בלא עירוב מש"ה מתקני הכא פורתא ולרב לא לריך שום תיקון דאין אדם אוסר על חבירו דרך אורח ורש"י הקשה בעצמו בסמוך דגבי שני בתים ושלש חורבות ביניהם דלמנצעי אסור ומוקי להו דקיימי כי חצובה דכי היכי דלמנצעי ככולו אסור לשניהם משום שכל אחד משמטש ג' הסמוכים לו בלא אורח הכי נמי יאסרו זה על זה מצוה קטן דכיון דכל אחד יכול להשתמש בארבעה הסמוכים לו וכיון שהמצוה אסור היאך יכול לשלשל ולמלאות מן הצור לחצר דרך אורח המצוה האסור ומיקן דלא דמי דאילו חורבה משתמשין בה נמי בסמוך אלא הכא במצוה ליכא שום תשמיש אלא מילוי והוה ע"י הפלגת אורח ד' ור"י מפרש כגון שזה הצור מושך כל אורח החצירות ומפסיק בין ד' הסמוכים לחצר זו לארבעה הסמוכים לחצר אחרת דחשיב כל חד רשותא לנפשיה אי נמי אור"י כגון שאותו הפסק שצין שמי החצירות שהצור עומד שם אינו רה"י אלא רה"ר או כרמלית ומחילות הצור גבוהים עשרה דשמשמלאים מן הצור לחצר מצויין דרך מלמעלה מ"י דהוי מקום פטור כדאמרינן בשמעמין בשני בתים ידוי רשות הרבים דמותר לזרוק מזה לזה: **דילמא כדרב פפא.** בכומתא וסודרא מעיקרא סלקא דעתיה דאביי במשאות כבדים דאיתן אין רגילין להתקרב לכתלים משתמשין בגג ע"י צוריקה כגון אותם שמפסיקין משאות במקלות על כתפיהם וכשרויים לכתף מכתפים על הגג ויש הפסק ד' מן האור ורגג ומשני בכומתא וסודרא שהוה דבר קל ורגילין להתקרב לכותל ולא הוי דרך אורח:

שני בתים ושלש חורבות ביניהם. פירש צוקנטרס שאין לחורבות בעלים אלא בני הבתים האלה משמע דסדר דאם יש להם בעלים דאסריין אותן הבעלים על בני הבתים אע"ג דאינם אסריין את החצר ואת המצוה שפתוחין להם דקי"ל כדבי יהודה דבית התבן אינו אוסר וצוריקין א) נמי פסקינן כר"ש דאמר דירה בלא בעלים לא שמה דירה מכל מקום כמותה מיהא אסור לטלטל ובסוף הדר (נעיל ד7). פירש כן בהדיא גבי דילמא אתי לאפוקי מאני דבתים לחורבה פירש והרי רשות אחרת היא שיש לה בעלים ובמצוה לא נשתתפה שאינה אסרת דתמיא לעיל א) אינה אסרת אלא מקום דירה בלבד דהיינו מקום פיתא או מקום לינה והא דשרינן הכא להשתמש בסמוך לו אע"ג שיש לחצרו כמו כן חלק בה אינו אוסר על זה כיון שגם לו יש חלק בה דשניהם שותפים בשלשתן ואינם אסריין זה על זה את הסמוכים כיון דהוי ליה תשמישו נחת ולחצרו בקשה ובשתי גזוטרות דסוף פרקין עשו לתחתונה סלקו נפשייהו מעליונה ואין אסריין את העליונה אף על פי שעשו אותה בשותפות ויש להם חלק בה ואין נראה לר"י לעשות דירה בלא בעלים דירה לחלאין לאסור לטלטל בתוכו ואור"י דהא דאמרינן בסוף הדר דילמא אתי לאפוקי מאני דבתים לחורבה מיירי בחורבה הפתוחה לבית ומיירי שאותו בית פתוח לצד אחר ואינו רגיל במצוה ב) ולכן אין המצוה נחת בלתי וקורה משום בית אלא משום חורבה ומיירי שפיר הכא בחורבות שיש להם בעלים וכיון דלא דיירי בהו לא אסרי: לימא

לימא זור שצין שפי חלירות. הפרודות זו מזו ומפסיק ביניהן כעין מצוה קטן ואין דיריין פתוחין לו והצור באותו הפסק מופלגת מכותל זה ארבעה כו'. דאי לא הכי ב) דמפלג הוי תשמישו נחת והוי כמו שהצור חליה בחצר זו וחליה בחצר זו שרשות שניהן שולטת בה ותנן במתני' ט) זור שצין שמי חלירות אין ממלאין הימנה בשבת שהו אוסר על זה עד שיערבו או עד שיעשו מחילה תלוייה צבור כך השיב ר"י: זה מוילא זין כל שהוא. מכתלו עד לצור וממלא דרך חלונו וכן זה דכיון דמופלגת ד' לא שלטי ביה לאסור זה על זה ומשום שיהא רשות לשניהן במצוה נמי ליכא שאין דירייהן פתוחין לחצר ולכא ולכא ברגל ואין תשמישתן צדק אלא דרך אורח. וכדין הוה דזין נמי לא ליצעי אלא משום היכר בעלמא שלא ישתמשו ברשות אחרת של שנים בלא עירוב משום הכי מתקני הכא פורתא ודכוותה אחרת במסכת שבת בפרק הזורק (97 פ:) ספינה רב הונא אמר מוילא הימנה זין כל שהוא וממלא ומתקנין לה מהם דהיו אלא היכר בעלמא דלא לייתי לטלטולי מכתמילת אחרת לרה"י ויש לגבי מילוי ס"ל דלאו כרמלית היא אלא קרקעיתא אבל אורח דמיא מקום פטור הוה דמיא כמאן דליתנהו דמו: אפינו קניא. דלא מינכר כולי האי שרי: והא דרב יהודה. דבעי תיקון כל שהוא דשמואל הוא. משמואל רביה גמר לה דלריך תיקון קמא: דאי דרב. דהוה נמי רביה מנייה לא גמר דהוה און אדם אוסר על מצוה בתשמיש מופלג מהוה שריך לזרוק דלי באיר ד' טפחים ואפינו קניא לא לריך: ודשמואל מהיבא. מאיזו מימרא דשמואל סלקא דעתיה דאבי למשמע דרב יהודה מדשמואל גמר לה. סלקא דעתך דשמואל רבי שמעון אביי להא דרב יהודה מילתא בארבעה נפשיה שמעיה אמר רב יהודה זור שצין שמי חלירות מופלגת ארבעה מכתל ומכתל זה מוילא קנה כל שהוא וממלא וכו' ולא שמעיה בהדיא הא דשמואל דאי עלה דהא דשמואל דזין כל שהוא שמעיה אביי להא דרב יהודה מאי תצונו לן דשמואל מהיבא הא הכא אשמעינן שמואל בהדיא דבעי תיקון: לריך פולס קצוע. ואי לא בני רה"ר אסרי עליה דרך אורח שאין גג זה ראוי לתשמישן אלא כזורקין עליו שום דבר דסתם רה"ר איכא חפופי סמוך לכתלים ומתרחקים על כרחן: דילמא ברב פפא. שמשמש גמור הוה להן בכומתא וסודרא [פד:]: אלא מהא כו'. דאבי שמעיה לרב יהודה אמיילתיה דשמואל והכי קאמר אביי הא דבעי רב יהודה קניא משמואל גמר לה דבעי תיקון ואתא לאשמעינן דשמואל רביה לאו זין דוקא אמר דכיון דלא בעי זין ד' דהא זין כל שהוא אמר ילפי רב יהודה מיניה דה"ה לקניא: ורב מהיבא. שמעינן דאין אדם אוסר על מצוה דרך אורח: אלא בסמוכה. שאין עליונה משוכה מכנגד התחתונה במשך הכותל ד' טפחים ואע"ג דגזוה ממנה עשרה רב לטעמיה דאמר [פג:]: ליה בשלשול ולוה צוריקה שניהן אסורין דתשמיש דשלשול וצוריקה חשיב תשמיש אבל במופלגת מכנגדה ד' כיון דאין לתחתונה כאן אלא תשמיש מופלג במשך זהו אורח ולאו תשמיש הוא. לא מצינו לשון הפלגה בש"ס בגזוה אלא כגמטה דמתן מתניתין [שס:] ד"ה בסמוכה כו': שאני הוה דיון דלוה. צוריקת אורח וצוריקת גזוה ושלשול ולוה בשלשול לחודיה שמשלשל דלי לים: כלוה בפסח ולוה צוריקה דמי. אבל גבי זור שצין שון בהפלה לעולם אימא לך דאסרי: וג' חורבות ביניהן. מחילות פרוכות זו לזו ואין בהן דיריין ואין להן בעלים אלא בני הבתים האלו וש חלונוהו בבית פתוחין לחורבה: זה משמא. בחורבה הסמוכה לו דרך חלונוהו ע"י צוריקה הואיל ואין לו בה תשמיש גמור בחול שאין לו בה פתח פתוח לה אלא חלון אין פירעת המחילה אסרת ומותר להשתמש בכולה הואיל ואינו יכול להשתמש דרך חלון למרחוק אלא ע"י צוריקה וצוריקה אינו אוסר עליו ואע"פ שמשמש בה בחול צוריקה אלא אורח שאלו אפינו צוריקה הואיל ויש לחצרו זה תשמיש נוח בשלשול סמוך לחלונו: אורח שאין לו עליו תשמיש אלא ע"י אורח אבל בסמוכה לחצרו לא ישתמש אפינו צוריקה הואיל ויש לחצרו זה תשמיש נוח בשלשול סמוך לחלונו: ואמצעי